

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fieca una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. s. Pentru tieri esterne 16 fl. v. s. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postala c. r. si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se oera 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 106.

Braslovu, 6. Novembre 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Blasiu, 12. Nov. 1863.

Sunt trei septemani, de candu mórtea lui Andreiu Muresianu implú de intristatiune animele toturoru romaniloru. Acestu semtiementu de dorere si intristatiune apasà si pre Blasiani si pre toti cei dein giuru. Tenerimea-lu si aratà indata luandu floru; cei mai maturi se intielesera pentru unu Requiem, care erá se se tiena indata dupa sosirea scirei triste, dar' apoi se amana pre diu'a de St. Andreiu (12. Dec. st. n.)

In cercurile de aici s'a venturatu idea redicarii unui monumentu spre amentirea acestui mare barbatu. Ce e dreptu, monumentulu, ce elu insulu sia redicatu, este multu mai custatoriu, de catu orice metalu, si asediatu pre tieremu, care ap'a nu'lu va spelá, dentele tempului nu'lu va róde: cu tóte aceste anevolia credu, se se afle vreunu romanu, care se nu marturisésca, cumu ca redicarea unui monumentu pentru A. Muresianu este unu puntu de onóre pentru romani, si se nu fia gat'a a-si pune filerulu cá se aducemu umbreloru lui acestu tributulu indatinatu la tóte poporale culte.

Si déca aici nu s'a facutu inceputulu unei colecte spre scopulu acest'a, caus'a este singuru acést'a: Stim'a catra repausatulu este dicundu asia netiermurita. Déca acést'a e se se arate prein semne dein afara, si anume prein redicarea unui monumentu: Monumentulu are se fia demnu de barbatulu, care preintre cei mai desi nori de furtuna diariá sórele blandu, ce avea se resara preste romani, si in midiuloculu descuragiarei dicundu asia generali ne insuflá anima cantandu: „nu mai e tempu se apuna etc.“

De unde purcede convingerea, ca cei de antaniu fii ai natiunei in scurtu voru face celea de lipsa spre a se depurá acést'a datoria a natiunii. Asteptamu dara pana la infientierea unui comitetu pentru scopulu acesta.

— u

Dela senatulu imperialu.

(Din o epistola privata.)

Desbaterile ce au decursu in septeman'a trecuta doua dile asupr'a celoru 30 mil., proieptate de catra ministeriu in favórea lipsitiloru din Ungari'a au fostu atata de interesante, atatu de incordátore pentru intrég'a parte luminata a publiculu de aici, in catu déca nu intrecadea cá unu fulgeru cuventulu de tronu alu lui Napoleonu III. pentru cá se atraga dintr'odata tóta luareaminte inafara; asia numit'a cestiune unгурésca ar fi inca si astadi obieptulu discusiuniloru in societati. Aflati inse, ca tocma cu acasiunea votarii celoru 20 mil. s'a ivitu aici, afara din Ardealu, adica in capitala, in parlamentulu imperialu cea d'anteia ruptura intre deputatii romani si sasi, apoi cumuca de si acea ruptura a fostu astadata muta, adica infaciosiata numai prin sculare si siedere, totusi ea a lasatu in urm'a sa o intiparire fórte neplacuta in animele toturoru amiciloru nefaciariti ai Transilvaniei, pentruca ea a datu o-casiune de a privi mai afundu in secretele animeloru ardelene. Sciti, ca cu acea o-casiune toti deputatii ro-

mani au votatu pentru 30 mil., eara sasii — afara parmise de doi — votara numai pentru 20 milióne. — In acea di pe galeriile casei deputatiloru se vedea multe atile si magiarce. — Au votatu deputatii romani in favórea unгурiloru din diferintia, din lingusire, séu din convictiune, séu din interesu nationalu, pentruca in cateva comitate de diosu se afla si romani o mare multime, carii in acestu tempu n'au neci atata, catu se bage din mana in gura? Cine se o scia acést'a, déca cineva nu a luat parte la conferintiele cele particulare ale ardeleniloru? Destulu atata, ca ei au voitu, cá Ungari'a se recapete in nevoi'a in care se afla o inlesnire de 30 mil. din sutele de mil. pe care ea le platesce de atati ani la vistieri'a statului. Eará sasii pentruce au voitu a li se dá unгурiloru mai pucinu atunci, candu insusi ministeriulu isi puneá tóta silinti'a cá se se voteze 30 mil. intregi? Eu din parte'mi nu me simtiu in stare de a respunde la o asemenea intrebare. Ceea ce potu se reflectezu cu acést'a o-casiune este, ca déca cei 26 ardeleni se desbinara in o cestiune, carea nu privia nemediulocitu (immediate) la tier'a loru, ce voru face ei óre in cestiuni curatu ardelenesci, care sunt se vina la ordinea dilei in ambele case legislative? Fi-va óre condamnatu Ardealulu pentru cá reprezentantii lui se traga in doua direptiuni, precumu tragu ai Galitiei, adeca polouii si rutenii? Preste puçinu este a se luá inainte bugetulu Ardealului, carele tocma acumu este preliminaru cu o economia nespust de mare, adeca saracutiu, apoi cestiunea drumulu feratu, asupra careia insii sasii, adeca Sabiiianii si Brasiovenii stau unii in façi'a altora cá si nisce cocosi cu crésta inversiunata si impintenati.

Ce pusetiune voru luá romanii si cumu se voru portá sasii in acelea cestiuni? — Dupa aceea voru veni reformele feliuriteloru dari. Tier'a nóstrá astépta, precumu si scimu cu totii, cá darea capulu se se stér g a. Intr'aceea se mai ivi inca si o alta opiniune, dupa care déca Ardealulu nu va poté scapa de darea capulu, apoi inca se se mediulocésca in acea tíera o cerculare de bani neasemenatu mai mare decatu este cea de acumu, carea se póte privi numai cá o saracia si ticalosia, de a carei urmari in celu mai de aprópe viitoru trebuie se se infiore toti aceia, carii au petrunsu in ameruntele vietii practice — si nu'si perdu tempulu numai cu frase desierte si cu jocurile fantaisiei, precumu s'a intemplatu tocma si in anulu acesta cu mai multi.

Eata deci totu atatea cause, pentru care toti aceia, pe carii ii dóre de starea si sórtea de astadi a Ardealului, ar simti o dorere si mai profunda, candu ar vedé desbinati pe reprezentantii lui asia, in catu in locu de a face patriei loru vreunu bine, se'i faca mai multu reu.

Votarea unanima a imprumutulu de statu se nu ve para ceva lucru facutu si pregatitu; ea s'a intemplatu cá prin unu instinctu sub apasátorea inriurintia a cuventulu de tronu sositu tocma in acelea dile dela Parisu. Cas'a deputatiloru a voitu se arate cu acést'a Europei, c'a la tempu de nevoia Monarchi'a austriaca totu se mai póte lasa pe lealitatea popóreloru sale.

— Astadi vine la ordinea dilei proieptulu liniei

ferate dintre Lemberg si Cernautiu, pe o distantia camu de 38 pe 40 miluri, pentru care se cere garanti'a de $5\frac{1}{2}$ 0/0 la o suma de $33\frac{1}{2}$ mil. fl. v. a. Dela modulu camu se va decide s'or'tea acestei linii va depinde si deciderea liniilor ardeleni. Atata numai, ca unde societatea englesa compusa de principele polonu Sapieha computa numai cate 775,000 fl. v. a. pe 1 milu austriacu, totu atunci societatea olando-belgiana alui Bischofsheim & Hirsch din Bruesela castigata de comitii Zichy et C. Maager spre a cladi lini'a dela Oradea la Clusiu et Brasiovu cere unu mil. 340 mii fl. v. a. pe 1 milu; eara societatea drumului de pe cursulu Tissei (la care e partasiu si institutul de creditu) cere pentru lini'a Aradu-Sabiiu-Turnu-rosiu si mai multu, adéca unu mil. 450 mii fl. v. a.; prin urmare mai indoitu decatu englesii. De aceea eu tienu, ca in modulu acest'a noi nu vomu vedea drumu feratu in Ardealu, pentruca cine se ne dea noua garanti'a pentru sume asia de colosale, adéca socotindu pe 100 miluri 134 milioane?! —

Cu t'ote acestea respectivele societati isi cercara noroculu si detera din nou la ministeriu petitiune pentru concessiunea definitiva pe carea inca nu o av'au de locu. Garanti'a are a o vota parlamentulu, ad. senat. imperialu.“

— In cas'a de susu inca se primi in 12. imprumutulu pentru lips'a Ungariei totu in cifra de 20 mil., cá si in cas'a deputatiloru, dupa ce ministrulu Schmerling dechiará, ca regimulu va afla mediul'oce, decumuva n'ar ajunge cele 20 milioane, a mai ajuta, care dechiarare a ministrului o primi cas'a in resolutiunea sa.

In cas'a deputatiloru totu in 12. se discuta pentru calea de feru preste Lemberg - Cernautiu. Se sculara in contr'a mai multi insi si din punctulu economiei cu financiele respinsera proiectulu pana la altu timpu.

Bar. Petrinó inse, cu unu tonu ironicu si f'orte patrioticu, dovedi, ca déca se voru parasi membrele imperiului, neci acestuia nui va merge bine, si Bucovin'a, care contribue atata pentru statu, are dreptu a pretinde si ea dela statu unu drumu de feru. Cu t'ote acestea desbaterea se amaná pe 8 dile, dupa ce reprezentantulu guberniului ceti o scrisóre a intreprindietoriului Klein, care dechiará, ca va cladi drumulu acest'a pe lenga o garanti'a de $5\frac{0}{10}$ interese cu cate 800 mii fl. sunatori pentru milu. si $\frac{1}{5}$ 0/0 cote de amortisatiune, si asia se trecú la alte desbateri.

D i e t a l u.

Sabiiu, 14. Nov. Nu vréu se remanu datoriu obligamintei fácia cu natiunea, pentru aceea eata o impartasire scurta despre siedinti'a comitetului pentru a 3. prop. reg. séu legea electorala tieuuta in 12. Noembre. — Ati avutu t'ota dreptatea a ne provocá, cá se ne preintielegemu prin org. publ. despre obieptele aceste importante, cá se ne lamurimu ideele, pentruca ne iutimpina o lupta mare chiaru in obieptulu celu mai delicatu alu representatiunei in dieta. Se vedeti, ca operatulu lui Obert, care fú provocatu la o desvoltare mai pe largu a principiului pentru representatiune dupa intérese in dieta, s'a luat in seriósá privintia pentru desbaterea generala. Cuprinsulu acestui operatu pretinde, cá in dieta se fia representata beserie'a, sciinti'a, comerciulu, industri'a si proprietatea de pamentu mica si mare. Ear' principiulu nationalitatei remane aici de o lature, pentruca interesele nationali nu se privescu altufeliu, decatu prin propunerea de a se arondá cercurile de alegere camu dupa nationalitate.

Denumirea de regalisti pentru venitoriu e cu totulu lasata afara si numai deputatii alesi dupa representatiunea intereselor se aiba scaunu si votu in dieta, ear' consiliarii guberniali cu presedintele si vice-presedintele are pastratu dreptulu a veni in dieta si a luá vorba inse fara de votu, déca cumuva nu va fi careva alesu si cá deputatu.

Scimu dein un'a dein ultimele siedintie ale dietei, ca D. deput. Gaetanu Nicolau reprobá representatiunea dupa interese, si acum'a inca se redicá manusi'a in contr'a acestui principiu de repreentare, aparanduse representarea dupa sistem'a reprezentativa, pentruca deputatii tierii n'au de a representá interesele numai, ci pe poporulu alegatoriu, ei dara se se aléga prin poporulu celor 4 nationalitati, dupa cumu se sustienú acestu principiu si in ordinea provisoria trecuta, care inca avú aparatori ageri cu acelu adausu, cá se se faca numai unele modificari pentru cá se se curme ori-ce abusuri ar' poté se se mai intreprinda prin intortocarea intielesului regulamentulu de alegere. Se vorbi multu si pentru susutienerea determinatiuniloru fostului acestui regulamentu precumu si pentru pastrarea denumirei de regalisti, cari se apere interesale regimului. Cu t'ote acestea representatiunea dupa inte-

rese, care bate f'orte bine la interesele minoritatiloru din tíera, va casioná o lupta nunumai in comitetu, ci si in dieta f'orte ferbinte, la care se ne pregatimu binisoru. Siedinti'a se amaná fara vreo decidere inca.

CHRONICA ESTERNA.

Situatiunea congresului europeanu inca nu e marcata, decatu cu o paralela venita apropos. E faim'a prin Menu, — ca in casu, candu se voru intruni principii in congresulu dela Parisu, toti deputatii liberali se aiba unu congresu in Bruesela (Belgiu) cá schaimbanduse cumuva chart'a Europei se coluere pentru libertatea interna a popóreloru, si cu deosebire a poporului francu.

Ear' Rusi'a respinge invinuirea, ca ea ar vrea a ajuta revolutionarea Ungariei, Turciei si a Asiei. Nu te joca cu satana. — Principele Constantinu e redicatu din postulu de locotenentu alu Poloniei, care totu procede cu lupta.

GERMANIA. Prusi'a. Cuventulu de tronu atinsu in Nr. tr. are cam cuprinsulu acesta: „Dorinti'a Mea este de a face capetu neintielegerei escate intre regimu si o parte dintre reprezentantii tieriei. E datorinti'a Mea de rege de a arata puterea si dreptulu coronei in tocm'a cá-si alu representatiunei tieriei. Prin reorganizatiune armatei s'a facutu o usiorare in clasele mai vechi pentru aperarea tieriei, armat'a pentru aperarea tieriei a remasu neschimbata, formatiunea acést'a s'a facutu fara periclitarea intereselor tieriei, si de aceea, voiu da consensu numai acelor decisiuni, ce voru asecura despusetiunile sustatatória in armata. Vi se va asterne unu proieptu in privinti'a indetoriei de a militá. Esecutarea reorganizatiunei finantielor tieriei nu e impedecata. Perceptiunile statului din anulu trecutu ni-au datu unu prisosu, ear' cele de estu-timpu ne indreptatescu la asemene sperantie. Vi se va asterne bugetulu de estu-timpu in celu pentru 1864, socotele de pe 1859, 1860, 1861 si 1862. Starea economica a tieriei e indestulatória. Se voru asterne proiepte in privinti'a cailoru de feru noue. Ordinatiunea pentru presa din 1. Iuniu sa va asterne spre desbatere constitutionale, pentru ca in forma de novela se se adauga legei de presa si codicei penali. Trebuie se ne fericitam, cumuca trupele nóstre ne pazescu de daunele ce ni-ar' casiona miscarea din Poloni'a. Daca esecutiunea in contr'a Daniei va pretinde ajutoriu dela Prusi'a si Austri'a, in asemene casu se voru asterne dietei proiepte. In privinti'a negociatiuniloru cu guvernulu austriacu in caus'a reformei confederatiunei nemtiesci, ministeriulu va asterne incunoscintiari.

Amu recunoscutu scaderile confederatiunei; dar' reform'a nu e pentru momentulu acest'a, si neci nu pe calea acést'a. Traimu intr'unu tempu turburatu, si póte, ca suntemu in presér'a unui viitoriu si mai turburatu, de acea cu vointia seriósá ve rogu pentru deslegarea cestiuniloru nóstre interne. Dar' scopulu numai asia lu potemu ajunge, daca voiu sustiené puterea ce e necesaria pentru monarchi'a prusiana si daca pe mine me veti sprigini intru esecutarea dreptuiloru constitutionali ale Dvóstra. Noi la olalta trebuie se lucramu pentru onórea si binele patriei nóstre “

Telegramulu „Gazetei.“

Bucuresci, 15. Noembre 1 óra 50 min. inainte, sositu la 4 óre 55 min. dupa amédiu.

Adi deschiderea adunarei. Principele Cuz'a au produsu grandiósa sensatiune. Apelu f'orte energiosu catra camera pentru unirea si acordulu partiteloru, presentarea de proiecte de lege f'orte liberale, precumu reform'a electorala, imbunatatirea s'or'tei tieraniloru, instructiunea publica obligatória, decentralisatiunea, drumuri de feru, imprumutu pentru creditulu foncieriu. Principele fú acclamatu in discursulu seu cu aplause f'orte calduróse.

Bucuresci in 13. Noemb. 1863. In dominee'a venitória, in 15. Noembrie, se va tiné deschiderea adunarei nóstre legislative. Apropierea dilei acesteia preocupa mintile, nu atatu pentru fapta insasi, de catu in privirea situatiunei din afara, unde coalitiunea s'a asediatu in facia cu puterea esecutiva si chiar' facia cu persóna principelui. — Adres'a, care finise sesiunea din urma, a fostu o adeverata declaratiune de resbelu. Intieptiunea principelui o a feritu inse de a i se recunósce acestu caracteru, si elu nu a respunsu, decatu printr'unu nou apelu la concordia si patriotismu catra reprezentantii acesti orbiti de pasiuni si interese, cari nu aru trebui se resbata neci odata preste pragulu Adunarei. Fia cumu va fi, dar' se pare invederatu, ca acésta coalitiune ambla a

reincepe totu aceleasi certe, cari iau facutu se pérda unu timpu scumpu, fara altu resultatu, decatu a manifestá inaintea tieriei o nepotintiosa dusimania si in contra starei lucrurilor actuale si in contra alesiloru natiunei.

Intr'adeveru, diurnalele, organele coalitiunei declara, ca ea va respinge si pe noulu acestu cabinetu. Se mai adauge, ca dens'a pretinde a da cabinetulu precedentu in judecata criminala, si chiaru, ca ea prepara o propusetiune de perderea dreptului in contra principelui Domnitoriu!

Sirguinti'a incercata spre a concilia spiritele spre a aduce earasi pe membrii acestei coalitiuni la simtiementulu datoriei-loru facia cu tier'a precumu si facia cu ei insusi, au produsu unu efectu de totu contrariu, si iritatiunea loru a crescutu in proportiune directa cu indulgentia, care li séu arata. Ca-ci nu e nemica in lume mai inderetnicu decatu ambitiunea reieptata. Déca v'asi spune istori'a celoru 32 membrii ai coalitiunei, v'ati speria de pretensiunile de tota colórea ce le ar' infaciosia acestu tablou.

Veti vedé in acestu amalgamu de persóne eterogene, pe fii vechiloru hospodari, neresignandu a vedé pe tronul unu principe alesu pe tóta vieati'a. Reuniti astadi in contra acestui principe, ei ar' face chiaru intre sine unu resboiu inversinatu, déca nu ar' fi prin intimplare deschisa arena ambitiunei loru.

Veti vedé aci Caimacami vechi, cari in acésta rola nu au avutu neci constitutiune, neci camera reprezentativa, ci liberi de tóta obligatiunea, cumu si de tóta control'a facia cu natiunea si patri'a au devenitu mai tardiu ministri constitutionali, si au avutu nenorocirea de a scóte la lumin'a dilei nepotinti'a si nulitatea loru, fiasco intristatoriu, pentru ca ei nu pardóna neci principelui, neci tieriei, ceea ce in sensulu loru e fórte logicu, dupa cumu se scie. —

Veti vedé aci ministri vechi, cari nu au neci cunoscintia de a imbina o auctoritate si cari infocati de a sio readuna, intrebuintiédia tóta puterea a arunca pe gutulu corónei causele necapacitatei loru.

Veti vedé aci in fine de acei ambitiosi in scutale, cumu se vede pretutindenea in coteriele revolutionare, ómeni de conditie vila, pucinu meritati, inse cari adaugu la implinirea partidei.

Incai, de ar' fi scrisu aceasta conjuratiune de treidieci si doi pe flamur'a s'a cate una dintre acele devise generóse, cari facu omóre unei partide si chiaru atunci, candu s'ar fi amagitu; — déca ea s'ar presentá in numele libertatei publice, in numele egalitatei, alu fratietatei, alu independintiei cetatianiloru statului si alu marirei tieriei, acésta coalitiune de elemente heteroclite ar' fi totudeaun'a straina, inse nu nesuferita; — de vreme ce inse acésta e departe de ea, ofera acumu singuru numai speptacolulu de aspiratiuni personali, egoisticé si de pretensiuni oligarchice.

Déca principele Alecsandru Ioanu se vede supusu atacului celoru treidieci si doi, caus'a e, pentruca elu e reprezentatiunea via de totu ce are conventiunea in sene mai liberalu, si prin urmare de totu aceea, de care ei se infioréza mai tare.

Principele ad. vrea aplicatiunea leala, sincera, absoluta, neimpedecata a acestui art. 46 alu conventiunei, care restórna privilegiele, proserie monopolurile, proclama egalitatea tuturoru inaintea legi si inaintea darei, contributiunei; a acestui art. 46, care apeléza pe tierani la posesiunea tuturoru drepturiloru omenesci etc.; totu, ce boierii din coalitiune nu ar' fi primitu, si ceea ce ei combatu pe cale strimba si siovaitória.

Nu sciu de mai este in istori'a popóreloru constitutionale unu altu esemplu de acestu chipu: — Eata unu principe curatu liberalu in lupta deschisa cu deputatii tieriei, pentruca ei nu'i pardóna de a fi liberalu.*)

Pana acumu, nu s'au gasitu in rangurile adunariloru esite din votulu electoralu, asemenea simtieminte, demne de evulu de midiulocu si de tempurile feudale. — Inse acéste resistintie órbe nu voru impiedeca mersulu guvernamentului; principele Alecsandru Ioan va sci padi si pune in lucrare, pana in cele din urma consecuintie conventiunea, cu care puterile garante au dotatu Principatele.

Catu pentru cabinetulu celu nou, a carui marea crima ar' fi, ca nu au fostu alesu intregu din midiulocu adunarei (ca presied. consiliului, M. Cogalniceanu care este unulu din membrii cei mai distinsi, — celu antaiu oratoru alu camerei) elu va raspunde usioru, prin articolulu 21, care autoriséza

*) Eata si punctulu alu treilea, pe care nu si'lu póte afla coalitiunea. — R.

pe ministri n e d e p u t a t i, aluá parte la discussiunile adunarei, — ceea ce invólva necesaria primirea loru.

Deaca coalitiunea, cumu se asigura reclama, unu ministeriu esitu din majoritate, ea se ne-spuna in adeveru, ca unde a fostu majoritatea? candu coalitiunea nu a potutu reuni decatu 50 voturi in contra la 55 abtienti?

Intr'adeveru, ar' vré bucororu se vada unu ministeriu compusu din prino. Stourdza, Ghica, Biancoveanu Bassarab, Styrbei si din republicanii Rosetti si Bratianu! — Spre a caracteriza coalitiunea — carei unesce, ar' trebúi se se puna pe capulu celoru 2 republicani coróne princiarie, si pe alu celoru 4 principi, caciule revolutionarie.

Lenga acestea adaugemu lectiunea ce ve da diurn. ital. „Perseverantia“, vorbindu despre popoliu orientului.

Multe trebue se mai faca si romanii, si serbii si elenii! Déca aceste 3 nationalitati nu se voru reconstrui prin propriile loru midiulóce, se voru absorbi de catra alte natiuni mai puternice. Ocasionea le este favorabile, destulu numai se scie a profitá de certele si rivalitatile puteriloru celoru mari, a se ajutá unele pe altele, si a ascultá de amicii loru cei sinceri. Aceste trei nationalitati au resistatu in tempu de mai multi secolu contr'a influentiei barbarismului perniciosu; prin urmare sunt demne de regenerarea loru; astufeliu dar', ele sunt datóre se lupte si pentru civilisarea celoru-lalte natiuni, luandu-si dreptu pavadia propri'a loru civilisare; si cu modulu acest'a voru contribui la soliditatea unui nou eculibru alu statelor europene, cu mult mai puternic decatu celu de astadi.

Galati, 12. Noevre. (31. Oct.) 1863. Dle Redactoru! In Gazet'a Nr. 91—2 a. c. amu cetitu unu art. din Fói'a „Buciumulu“, ce ésa in Bucuresci, atingatoriu de casulu din Turnu-Severinu si care veni adusu dreptu cea mai noua nouatate spre sciintia Transilvaneniloru.

Ca acestu art. art. nu se baséza pe adeveru si ca elu fú publicatu de unu nou favoritu alu gubernului Moldo-Romanu, nu mai póte fi neci o indoiéla. Redactorulu ar fi facutu mai bine, déca inainte ne darea in diurnalu a unoru asemenea articule ar fi adunatu informatii positive, cá se nu se blameze atatu pe sine precumu si pe gubernulu seu, ce acumu in adeveru au facutu.

Cu tóte, ca locuescu in Galati, inse amu priimitu autentice si mai deaprópe detaiuri asupra evenimentului din Turnu-Severinu, pé care me grabescu a Vi'lu comunicá cu rugaminte, se binevoiti a le dá in Gazet'a Dv. drept demintire. Casulu fú asia:

Unu marinariu alu Companiei vapóreloru Dunarene castigandu in loteria o pusca de venatu, o avea radimata lenga sine intr'o carciuma, pe candu se infaciosiá o patrula militara romana, condusa de unu fórte teneru amplotu, vrendu a arrestá pe numitulu marinariu suptu cuventu, ca elu ar fi datu mai multe focuri cu acea pusca. Acest'a se opusa si se trasa dinaintea fórtiei, pe candu unu alu doilea marinariu a acei Companiei, carele vrendu a luá informatii despre motivulu arrestuirii, fú prinsu de catra soldati in loculu celuia scapatu. In acelu momentu trecea pe acolo unu marinariu a c. r. canonicierii Nr. 2, ce se afla ancorata la Turnu, carele recunoscutu fiindu de catra acestu alu doilea marinariu alu Companiei Dunarene, fú in dialectulu ungurescu chiepmatu intru ajutoriu. Patrul'a armata se repedi de indata asupra acestui omu a c. r. canonicieri, fortiandulu cu cele mai grosolane maltratatii de a merge la politie. Acestu omu nesciuduse vinovatu si fiindu in totulu desarmatu (precumu se obicinuesce de a se tramite matrosii c. r. marinei in concedie la uscatu) se apará in contr'a acestia si unei alu doilea patrule sosite; dupa-ce inse 'i fú rapita legatur'a de gutu si basmao'a de buzunare, cu mare ce au pututu se se ferésca de incercarea facuta de catra ómenii securitatii publice de ai furá banii din buzunariu. Dupa sosirea unui alu treilea, patrulesi cu necontentite maltratatii fú elu adusu la politie.

Tumultulu in ulitie erá mare si interesaria publicului germanu, amenintia de a dá ocaziune la neplacute intemplari.

Doi alti ómeni ai marinei imperiale ce se aflau de asemenea la uscatu, au fostu informati despre acést'a arestuire si alergara de indata la faci'a locului, unde supt asemenea atacuri asupra averii loru, fura si ei arestati. In acestu intervalu oficerulu de inspectie a vaporului „Adler“ fú invitatu din mai multe parti de a dá ajutoriu, suptu cuventu, ca marinarii austriaci vinu macelariti la uscatu.

Acesta tramisera pe alu doilea locotenentu cu o patrula inarmata la uscatu.

Comandantulu vaporului „Adler“ aflandusa in orasiu, fú informatu de cele intemperate si alerga de indata la oficiulu politii, unde esceptuatu de unu mare numeru de publicu erau de faci'a si fruntele auctoritatiloru intre care si prefectulu.

Din cauză glóteii și a nesciinței dialectului tierii, comandantul de abia a fost în stare a afla numai în parte casul, și naturalmente au cerut neîntârziat a predă a arestatilor c. r. marinari. Comandantul nu au lipsit la această ocazie a face luare-aminte prefectului despre intrări a relei dispusețiunii a echipajului vaporului „Adler“, și a adunătorilor numeroși cetățeni austriaci locuitori în Turnu-Severin. Totuodată fu transmis oficerului d'împreună cu toți militarii la vapor și promisa cercetarea acestei cauze.

Rezultatul cercetării, constatate din espunerea marturilor este faptă de já mai sus citată.

Domnul prefectu primi înse din partea ministerului său ordinul telegrafic de a cere dela comandă vaporului „Adler“ dreptu satisfacție pentru calcarea teritoriului romanu cu soldați armati, tradări în aresturile locale a aceluor trei marinari, că ei se fia pedepsiti după legile locale pentru purtarea lor intaritate prin ulitie.

Se întielege de sine, ca această străordinară sumutare a Domnului ministru, n'au putut fi lasată fara răspuns. Pentru pripit a desbarcare a militarilor armati fu exprimată parerea de reu, totă trebă înse fu anunțată c. r. consulatu generalu alu Austriei din București, spre a dobândi cuvenit a satisfacțiune pentru ilegală în totulu injustificabilă arestare și maltratare a aceluor trei marinari.

(Va urma.)

Publicatiune.

La întregirea armatei ce se va începe la 1-ma Martiu 1864 su chiami tinerii născuti în anii 1839, 1840, 1841, 1842 și 1843.

Consemnarea acestor îndatorati la asentare se va începe în singularele comune în Noemvrie, iară activitatea comisiunii mestecate pentru eliberare în Decemvrie a. c. Ziua și locul pentru fiecare cercu și fiacare comună independentă se voru face deosebitu cunoscute prin deregatoriile locale.

Deci toți aceia cari cadu în acele cinci clase chimate se se îngreasească, ca se fia trecuți în consemnatiunile comunale și se ajungă la asentare; ca-ci de altmîntea voru fi chiami la asentare în anii mai tardii, candu voru fi mai bețrani, și unii dintreșii pôte se voru fi și casatoritu, și apoi precumu servitiulu militaru așa și despartirea de familia le va cadea mai greu.

Asiderea se se însinue și strainii, ca se se pôte despre acea însciințată deregatoriă competentă, și se nu via în stare de a fi tratați ca fugari.

Care crede a fi scutitu de asentare sau că notoriu neaptu, sau din vreun altu titlu din cele enumerate în §§. 13—21 a legi pentru întregirea armatei are de asiu castiga din buna vreme documintele necesarii pentru motivarea cererii sale și ale da judelei procesuale, duloului sau inspectorului competentă; cari apoi pe cei notori neapți sau din oficiu eliberati ei voru însemna. Desemnarea această înse va castiga valoarea de deciziune a instanței prime numai atuncea dacă comisiunile mestecate impuțite spre cercetarea aceluor nu voru conchide altu-ceva.

Dacă careva dintre tinerii ce stau în cele patru clase mai înalte, la un'a sau mai multe asentatiuni de mai înainte au fost eliberatu ca notoriu neaptu, sau din oficiu sau ca supranumerariu sau dimisu, totuși trebuie și acum a se se însinue, și asiu motiva cererea, ca la din contra și cele mai întemeiate cereri voru remane ne respectate.

Consemnatiunile comunale despre îndatoriile la asentare, după ce se voru închia se voru espune în totu locul — peste câteva diile care se voru publica — la cunoscintia tuturor, și în locuri mai mici se voru și ceti publice.

Cu care ocazie dacă va avea cineva vreuna observatiune în contra înscrierii sau lasării a vreunui îndatoratu la asentare, sau a desemnării aceluor notorie neapți s'au din oficiu eliberati, e îndreptatitu în dilele amintite a o face acea la judele duloului s'au inspectorului procesuale.

Dacă cererea lui acolo nu se va respecta pôte reclama la comisiunea mestecată pentru eliberare, și decumva neci acolo aru capata rezoluțiune favoritoare până în 14 diile a recurge la r. Guberniu.

Terminele aceste cu atata mai acuratu trebuie a se ținea, și documintele necesarii cu atata mai vertosu completu și după forma prescrisă a se substerne; ca-ci altmîntea cererile cari nu se voru susterne la tempulu seu s'au completu se voru reiepta.

Blanquette pentru documinte se voru capata la judii, duloi și inspectorii procesuali gratis.

Care e chematu la asentare și nu se infatiesiadie fara de a se poté legitimă se va trata ca fugariu, iară care ilu va ajuta intru acea ca complice.

Care va prinde unu fugariu va primi din visteria statului prin Guberniu regescu 24 fl. v. a. pe langă rebonificare din averea fugariului s'au a complicelui, avendu de a se însinue numai la diregatoria s'au pentru acea.

Care ar' voi a se eliberă pe langă depunerea tacsei de rescumpărare cu 1200 fl. are de a însinue această așa tempuriu la deregatoria sa, catu după primirea Rezoluțiunii până la activarea comisiunii mestecate pentru eliberare se pôte administra acea suma în casa c. r. de contribuțiune și certificatu selu pôte produce.

Sibiu în 26 Octomvrie 1863.

3—3 Dela Guberniulu reg. alu Transilvaniei.

Invitare

spre

a luă parte la a VIII. loteria filantropica de statu.

Cele până acum realizate șapte-loterie de statu spre scopuri filantropice și comunu folositoare au adusu unu venitu abundante, cu carele institutule pentru seraci, morboși, smintiti, orfani scl., ce după preanțele dispusețiunii ale Mai. Sale c. r. apostolice au participatu la elu, în diferitele tieri ale imperiului s'au redicatu său se voru infintiă catu de curundu. Unu rezultatu atatu de îmbucuratori se pôte multumi numai binevoitoriului concursu, carele spriginesce aceste întreprinderi pururea din tôte partile. —

Acum se pune în lucrare a VIII. loteria de statu filantropica, dotată cu castiguri străordinari înalte.

Și cu această loteria e că se se face multu bine, fiindcă Mai. S'au c. r. apost. cu parintésca ingrigire s'au înduratu a dispune, că din caratulu venitu alu acela

un'a diumetate

se se dedice zidirei unui institutu de smintiti în Tirolu, infintiarei unui institutu pentru scutirea femeiloru esite din carceri în Veneti'a, și eventualuminte după mărirea acestei diumetati și ajutorării spitalului de copii dela St. Anna în Vien'a și Franțiscu-Josefinu în Prag'a;

car' ceealalta diumetate

spre fundarea de stipendie de mana pentru fetele fara avere ale c. r. oficeri, ale partiloru și deregatoriiloru militari; în fine spre infintiarea de locuri fundatiunari în casele mai nalte de creștere și în companiele de școlă.

Subscrișulu, că de atatea ori până acum, se adresă încă odată cu încredere catra toți generoșii iubitori de omenime, a caror'a anima și mana totuđun'a e deschisă pentru cōmenii lor nefericiti și patimitori, rogându, că prin cumpararea de sorti se conferesca spre succesulu și alu acestei întreprinderi adeveratumanitare.

Fia că și această invitare că și cele de mai înainte, se aiba rezultatu bunu, și fia că aceia, caroru noroculu nu le va favori, seși afle remunerarea în dulcea consciința a bunului opu ce au facutu, ajutorandu catu de bine cu banutiulu seu pe lipsiti și nefericiti.

Vien'a, 17. Septembrie 1863.

Fridericu Schrank,

3—3

c. r. consil. de gubernu și șiefulu direct. de loteria.

Cu această loteria, a carei sortire se va țiené nesmintitu în 9. Ianuaru 1864, se oferescu celoru ce voru luă parte anteiadată foarte însemnati nimeritori principali, adeca 1 à 100,000, 1 à 50,000 și 1 à 25,000 fl., apoi castiguri 1 à 10,000, 1 à 5000, 2 à 4000, 3 à 3000, 3 à 2000, 5 à 1000, 20 a 500, 40 a 100, 2000 a 20 și 2000 a 10 fl., în suma totală

300,000 fl. de val. austr.

Unu sortiu costă 3 fiorini val. austr.

Ne au multumitu foarte, ca cele scrise în Gazet'a Tr. la imormentarea lui Andr. Muresianu le reproduce și „Concordi'a“ întocm'a; înse „Concordi'a“ a susemnatu de fantana pe „Tel. Rom.“, care le referase numai extractive și nu pe „Gaz. Tr.“, de unde le luă întocma, această nu ne placu și credemu, ca o va corege onor. Redactiune a „Concordiei“ că e eróre.

Cursurile la bursa în 17. Noembrie 1863 sta așa :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 72 cr. v. a
Augsburg	—	—	118 „ 50 „
London	—	—	118 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 35 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	72 „ — „
Actiile bancului	—	—	771 „ — „
„ creditului	—	—	180 „ 30 „

Redactoru răspundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.